

Gekkabúff afturvið Gekkinum

Hotel Hafnia lagar seg eftir, at fólk hetta vikuskifti helst fara at sita nógv framman fyri sjónvarpsskíggjanum

Hugflognum hjá teimum á Hotel Hafnia bagir einki.

Hetta vikuskiftið var ætlanin at hava kinesiskt kvöld, men av tí at hugsað kann, at nógv fólk vilja sita við sjónvarpsskíggjanum bæði kvöldini, valdi Hafnia at venda sær til teirra við serligum vikuskiftistilboðum.

Bæði friggjakvöld og leygarkvöld millum kl. 18 og 21 kunnu fólk bíleggja sær búffar frá Hafnia, sum koyrir út ókeypis. Búffarnir

eita sjálvandi Gekkabúffar og Sjónvarpsbúffar. Fimm sløg eru at velja ímillum, og hvør búffurin kostar 125 krónur.

Hetta funnu vit uppá, tí vit vænta, at fólk hetta vikuskiftið vilja sita heima og hugna sær, sigur Johan Restorff á Hafnia.

Kinesiska kvöldið verður í staðin næsta vikuskiftið. Johan mælir fólk til at bera skjótt at og tekna seg, tí áhugin plagar at vera stórur fyri kinesiska kvöldinum.

Hundar bíta eisini í Gøtu

RANDI JACOBSEN

Sosíalúrin hevði í gjár grein um ein havnarmann, sum hevði mist fleiri hundur, tí ein hundur í grannalagnum hevði dripið tær.

Tað er ikki bara í Havn, at hundaeigarar ikki ansa nógv væl eftir hundum sínum.

Ein maður í Norðagøtu sigur, at har hevur ein hundur eisini dripið hansara høn-

ur. Tvær ferðir hevur hundurin dripið hønur, fyra hvørja ferð.

Tað líkist ongum, at foreldur lata børnini fáa hund, sum tey skjótt missa áhugin fyri, og hundarnir sleppa at gera sum teir vilja. Eg meldaði hundin, og politioð hevði ikki onnur ráð at geva mær enn at skjóta hundin. Men eg átti einki at skjóta við, sigur gøtumaðurin.

Áður gjørt um seg

RANDI JACOBSEN

Ein kona á Norðasta Horni í Havn var illa við, tá hon í Sosíalinum í gjár læs um hønurnar, sum hundar høvdu gjørt av við Undir Brúnni.

Hasin hundurin var fyrr úti í okkara grannalag, og har drap hann eisini fleiri

hønur. Eigarin lovaði tá at drepa hundin, men flutti í staðin bæra hundin. Eg mælti til, at hasin hundurin verður dripið, tí tað kann lætt henda, at hann fer at bíta børn álvarsliga. Hundurin er svakur, sigur konan, sum ikki skilur, hví eitt slíkt ódjór skal sleppa at liva.

Verkfallið hjá studentaskúla- og HF lærarum

Á øðru viku liggja studentaskúlarnir og HF-skeiðini kring landið í undirvísingarloysi, tí at Yrkisfelag Studentaskúla- og HF lærara, YF, ikki við einum pennastroki vil strika avtalu gjörða við Landsstýrið undir samráðingum. Avtalan sigur, at í mesta lagi 24 næmingar skulu vera í hvørjum flokki.

Tað er ikki uttan orsök, at YF ger slíka avtalu við Landsstýrið. Vit vilja tryggja okkum, at vit kunnu geva næmingunum dygdargóða undirvísing. Sostatt snýr umrødda kreppa seg um 1) avtalubrot og 2) verri pedagogiskar umstøður.

Studentaskúlarnir og HF-skeiðini eru lestrarfyrirlestrar, m.a. til hægri lestrar. Tað er av sera stórum týdningi, at okkara undgómur í hesum arbeiðsloysistíðum fær gott í beinið á skúlaákinum, so tey hóast ringu tíðirnar kunnu vera við í hørðu kappingini um at nema sær útbúgving úti í heimi. Føroyska samfelagið hevur so litið at bjóða teimum sum nú er og útbúgving av undgómum er góð fløga fyri land og framtíð okkara.

Oman fyri nevnda punkt 1) hevur verið nógv lýst seinastu dagarnar í fjølmiðlum, meðan punkt 2), tann pedagogiski parturin, ikki hevur fingið tað innivís, hann hevur uppið. Áðrenn vit koma nærri inn á tað pedagogiska, vilja vit gera vart við, at hollisviðurskiftið á føroysku studentaskúlanum als ikki eru til 28 næmingar í hvørjum flokki. Í veruleikanum átti tí einki verið at jakkast um hesum viðvíkjandi. Høvdur landsstýrismaðurin eisini longu gloymt, hvat arbeiðseftirlitið sigur um inniluftina á Kambsdali?

Hvønn týðning hevur pedagogiski parturin av umstríddu máli?

Pedagogiski parturin av hesum máli eigur ikki at verða undirmettur. Grundin til at vit halda so fast við hámarkið 24, eitt tal, ið framman undan er í ovara lagi fyri gagnlig arbeiðsviðurskifti á flokkunum, er, at vit hugsa fyrst og fremst um, hvat ið er pedagogiskt ráðiligt. At fara upp á 28 er óskapur. Hví? Tí at undirvísingin á HF og studentaskúlanum er ikki fyrilestrar-kend, men snýr seg um at aktivera næmingarnar. Pláss skal vera bæði fyri heildini og einstaklinginum. Sum er kann vera nógv ringt at náa øllum, fer talið upp um 24,

verða fleiri, ið detta burtur ímillum.

Næmingafjöldin og næmingatýpurnar eru nógv broyttar seinastu árin. Í dag fer umleið helmingurin av einum árgangi á studentaskúla. Hetta førir við sær, at spjaldingin í fæleika og motivation er munandi polariserað. Pedagogisk krøvini til lærarnar eru tí nógv økt. Fyrr var fakligi kunneleiki lærarans í sjálvum sær nógv gott grundarlag undir hollari frálæru, tí undirvísingin var meiri fyrilestrar-kend og flokkarnir meira homogenir. Nú er veruleikin ein annar. Umframt fakliga kunneleikan er pedagogiska avbjóðingin til læraran størri enn nakrantíð. Hetta kemst av, at studentaskúlanæmingar í dag eru minni traditiósbundnir og autoritetstrúgvir enn fyrr og fortreytirnar eru sera ymskar. Hetta er veruleikin, vit mugu taka støði í.

Hví skulu vit ikki gera sum danir?

Landsstýrismaðurin í skúlamálum førir fram, at í Danmark kunnu 28 næmingar vera í hvørjum skúlaflokki, og so heldur hann, at vit eisini kunnu hava 28 í Føroyum.

Okkara samstarvsfelagar á danska skúlaákinum halda ikki, at høga næmingatalið gagnar undirvísingini, tvørturimóti eru tey sera misnøgd við hesa skipan. Annars er eisini mangt, ið bendir á, at danska skúlaferðin er í skeljasori. Óivað ein syrgilíg avleiðing av Haarder politikkinum í 80unum, sum okkara myndugleikar ókritiskt herma eftir. Altjóða kanningar vísa, at danskir næmingar eru millum heimans ringastu, tá tað snýr seg um lesifæleika. Hví skulu vit hava slíka fyrmynd í skúlskapinum okkara?

Snýr seg um fyra hundrad túsund kr. brutto

Vert er at leggja dent á, at ósemjan millum YF og Landsstýrið ikki er ein lønarspurningur hjá studentaskúla- og HF lærarum, men sum nevnt ein spurningur um at varðveita dygdina í undirvísingini.

Stríðið stendur um tveir 1. studentaflokkar á Kambsdali og snýr seg í pengum um fyra hundrad túsund kr. brutto. Trætumálið er ikki ikomið, tí at skúlin má fáa eykajáttan, men tí at landsstýrið framman undan hevur kalkuleað við, at næmingatalið skuldi lækka

meira enn tað gjörði. Hetta vil við øðrum orðum siga, at landsstýrismaðurin í skúlamálum undirbúðgettar skúlan meira enn gott er. Síðani leggur hann eftir avtalu, ið gjörðar eru á arbeiðsmarknaðinum. Tá ið landsins myndugleikar ikki eru sinnaðir at halda og virða gjörðar avtalar, er demokratiska samfelagskipan okkara tá ikki av álvara farin at rilla?

Spurningur um prioritering

Samstundis sum milliønaupphæddir verða jættaðar á figgarlóginum til alskyns endamála, er á onkran hátt kuril komin á, tá tað snýr seg um skúlaferðin.

Vanliga royna landsstýrismenn av øllum alvi at loysa trupulleikar á sínum øki og ikki øvugt. T.d. var sjúkhusverkið aftur í svárum trupulleikum herfyri og mátti hava eykajáttan upp á uml. 5 mió. kr. Um henda jättan ikki fekt mátti hópur av fólki sigast upp. Málið er tífetur fyrirbils loyst uttan uppsagnir, væl fyrst og fremst tí vilji var at loysa tað.

Á studentaskúlanum og HF-skeiðinum í Eysturoynni mangla fyra hundrad túsund kr. til skúlamyndugleikarnar hava undirbúðgettað skúlan. Men hetta málið sær út til at vera torført hjá landsins skúlamyndugleikum at loysa. Viljin sær ikki út til at vera til staðar. Uttan at taka støðu til einstakar eykajáttanir á figgarlóginum vilja vit tó nevna tær fyrri at vísa, hvussu einføld tætan ímillum YF og landsins skúlamyndugleikar í grundini er.

Hugburður landsstýrismansins

Mikudagin 7. jan. gingu studentaskúla- og HF-næmingar úr øllum landinum kravgongu í Tinganes at vísa sína ónøgd við støðuna. Á hesum fundi vísti landsstýrismaðurin í skúlamálum á, at YF hevði sagt upp avtaluna um 24 næmingar. Hesum var sjálvsagt einki hald í.

Í útvarpstíðindunum mánakvöldið 12. jan. visti hann á, at avtalan við YF skal broytast til 28 eins og í Danmark. Tað er ein ótrúligur hugburður um arbeiðsmarknaðaravtalar, ið her verður lagdur fyrri dagin.

Í somu sending hótti landsstýrismaðurin eisini við, at um tætan millum YF og Landsstýrið ikki varð loyst eftir hansara høvdi, so fóru kanska eini 50 færri

næmingar at sleppa inn á miðnámskúlnar eftir summarfríðina.

Tað er ein politiskur spurningur, hvussu nógvir næmingar sleppa inn á miðnámsútbúgvingarnar. Miðnámsútbúgvingarnar hava seinastu árin verið einasta alternativ til arbeiðsloysi, ið vit hava havt at bjóða undgómum. Tað kundi hent, at tað var nógv dýrari bæði menniskjaliga og samfelagsliga um undgómum ikki stóð í boði at fáa eina miðnámsútbúgving. Vit siggja, at londini rundan um okkum, m.a. Danmark, hava stórar trupulleikar av undgómsskriminaliteti, rúsvænismisnýtarum, rockarum o.ø. Hetta eiga vit at gera alt fyrri at sleppa undan. Tað kunnu vit m.a. royna við at hava eitt dygdgott skúlaverk, har tað eisni er rúm fyri einstaklinginum.

Skúlafólk á øllum økjum stuðla YF í umstrídda máli, men kortini leyst landsstýrismaðurin ikki um vón. Skelkandi er eisni at hoyra, hvussu landsstýrismaðurin í skúlamálum málber seg í fjølmiðlunum um hesa trætu.

Konturar til framtíðar skúlapolitikk?

Eru tað konturar til skúlapolitikk hjá sambandsflokkinum vit eru við at hóma í hesum døgum?

Vit kunnu í hvussu so er sanna, at prioriteringarnar eru ymskar á ymsku samfelagsøkjunum. At fyra hundrad túsund kr. brutto skulu vera so stórar trupulleikar at finna á skúlaákinum er ófatiligt, tá hugsað verður um jättanir og eykajáttanir á mongum øðrum økjum.

Tiltikið er at drita í egið reiður, og tað er okkurt ið bendir á, at tað er júst tað, ið landsstýrismaðurin í skúlamálum ger í hesum døgum.

Elisabeth Holm og Kristinbjørg Høghesnes, studentaskúla lærarar